

Examensarbete

Våren 2010

Sektionen för hälsa och samhälle
Företagsekonomi

Ett hållbart Sverige

- En studie om företagsegenskaper som påverkar
hållbarhetsredovisningar

Författare

Linda Andersson

Philip Maazon

Handledare

Fredrik Ljungdahl

Examinator

Stig Westerdahl

Förord

Det har varit tio intensiva veckor som nu är över. Vi kan inte vara mer än nöjda över oss själva, att vi nu har slutfört vårt examensarbete.

Vi hade aldrig klarat oss igenom det här själva och vill därför rikta ett stort tack till vår handledare Fredrik Ljungdahl som har handlett oss genom arbetets gång och kommit med konstruktiv kritik. Vi vill även tacka Pierre Carbonnier som handlett oss genom undersökningens statistiska tester.

Kristianstad, juni 2010

Linda Andersson

Philip Maazon

Sammanfattning

Syftet med uppsatsen är att undersöka och beskriva hur företags hållbarhetsredovisningar skiljer sig åt i mängd och innehåll mellan statliga företag och börsnoterade företag, Large Cap, hur olika branscher skiljer sig åt samt storlekens och intressenternas påverkan och även företags lönsamhetsmått. Studien baseras på alla svenska statliga företag och alla företag på Stockholmsbörsen, Large Cap.

Undersökningen syftar till att mäta både mängden information som antal sidor hållbarhetsinformation och innehållet i hållbarhetsinformation som utgår från sociala, ekonomiska och miljömässiga kärnindikatorer enligt GRI:s riktlinjer. Utifrån de tre olika områdena beräknas ett medelvärde för de totala kärnindikatorerna. Vidare ställs fem hypoteser utifrån intressentteorin, legitimitetsteorin och institutionella teorin med syfte att förklara variationen i innehållet och mängden.

Resultatet visar att både storleken på företaget och antalet intressenter visar på samband till både innehållet och mängden hållbarhetsinformation. Även företags lönsamhet visar på ett vagt samband till både innehållet och mängden information. Undersökningen syftar även till att jämföra olika branscher med varandra vilket resulterade i statistiska skillnader mellan branscherna. Slutligen jämförs skillnader mellan börsnoterade och statliga företag som visar på att statliga företag redovisar mer innehåll och mängd information.

Flera samband och skillnader påvisas därför argumenteras för att företags hållbarhetsinformation påverkas av flera olika faktorer som lönsamhet, storlek av företag, intressenter, bransch samt om företaget är börsnoterat eller statligt ägt. Oavsett vilka faktorer som påverkar hållbarhetsinformationen som ges ut beror företags syfte med hållbarhetsarbete i mindre utsträckning till att endast arbeta med hållbarhetsfrågor för att värna om framtiden utan för att bland annat få legitimitet eller för att intressenterna efterfrågar det.

Abstract

The purpose of this study are to investigate and describe if companies' sustainability reports differ in substance and quantity between public and Large Cap companies' and if there are any differences between industries. This study will also analyze if companies' size, stakeholder group or profitability have some impact on the companies' sustainability report. The study includes all Swedish public companies and the Large Cap companies.

To investigate in line of the purpose this study will measure both the substance and quantity. The substance in sustainability reports are based on the social, economic and environmental core indicators from GRI's guidelines and the quantity is based on the number of pages. A mean value is presented based on the core indicators. Furthermore, five hypotheses are presented and are based on the stakeholder theory, the legitimacy theory and the institutional theory with the purpose to explain the differences in substance and quantity.

The study's result indicates that the companies' size correlates with both substance and quantity. The stakeholder group correlates with substance and quantity of sustainability report. The companies' sustainability does show a weak correlation to both substance and quantity information. The purpose of the study is also to look at differences in different industries. The results indicate that differences exist in the different industries. Furthermore, this study investigates differences between public companies and Large Cap companies on Stockholm stock exchanges. The result here indicates differences of substance and quantity information between the public companies and the Large Cap companies.

The first three hypotheses tested correlation between the different factors; companies' size, profitability and stakeholder group and these hypotheses are accepted. The other two hypotheses tested differences between differences industries and differences between public companies and Large Cap companies and these hypotheses are accepted. Regardless of which factors that affects companies' sustainability reports one can argue that the main motive of the companies is to gain legitimacy or because their stakeholders request it.

Innehållsförteckning

1. Inledning	7
1.1 Bakgrund	7
1.2 Problemdiskussion	8
1.3 Problemformulering	10
1.4 Syfte	10
1.5 Avgränsning	10
2. Teori	12
2.1 Teoretisk referensram	12
2.2 Intressentteori	12
2.2.1 Hypotes 1	13
2.3 Legitimitetsteori	13
2.3.1 Hypotes 2	14
2.3.2 Hypotes 3	15
2.4 Institutionell teori	15
2.4.1 Hypotes 4	15
2.4.2 Hypotes 5	16
3. Metod	18
3.1 Tillvägagångssätt	18
3.2 Kvantitativ undersökning	18
3.3 Operationalisering	19
3.3.1 Datainsamling	19
3.3.2 Reliabilitet	21
3.3.3 Validitet	21
4. Empiri	22
4.1 Deskriptiv genomgång	22
4.2 Bivariat analys	24
4.3 Regression	24
4.4 Kruskal-Wallis och Mann-Whitney test	26
5. Analys	28
5.1 Hypotesprövning	28
5.1.1 Analys av hypotes 1	28
5.1.2 Analys av hypotes 2	28
5.1.3 Analys av hypotes 3	29
5.1.4 Analys av hypotes 4	30
5.1.5 Analys av hypotes 5	31
5.2 Sammanfattning av hypoteser	31
5.3 Sammanfattande analys	32
6. Slutsats	34
6.1 Kritik och egna reflektioner	35
6.2 Förslag till vidare forskning	35
Referenslista	37
Bilaga	40
Tabellförteckning	
Tabell 3.1: Fördelning av branscher	19
Tabell 4.1: Frekvenstabell över företagen	22

Tabell 4.2: Frekvenstabell över branschindelning.....	23
Tabell 4.3: Beskrivning av beroende variabler samt oberoende variabler	23
Tabell 4.4: Kolmogorov-Smirnovs Test.....	23
Tabell 4.5: Pearson och Spearman korrelationstest.....	24
Tabell 4.6: Regression, beroende variabel innehåll.....	25
Tabell 4.7: Regression, beroende variabel mängd.....	25
Tabell 4.8: Regression, beroende variabel innehåll.....	25
Tabell 4.9: Regression, beroende variabel mängd.....	25
Tabell 4.10: Kruskal-Wallis medelrangs test.....	26
Tabell 4.11: Genomsnittliga värden i respektive bransch för beroende variablerna	27
Tabell 4.12: Mann-Whitney medelrangs test.....	27
Tabell 4.13: Genomsnittliga värden i Large Cap respektive statliga företag	27

1. Inledning

I kapitlet presenteras bakomliggande information till ämnet för att vidare diskutera frågor som mynnar ut i uppsatsens problemformulering samt syfte. Slutligen redogörs för eventuella avgränsningar i undersökningen.

1.1 Bakgrund

År 1987 lanserade World Commission on Environment and Development sin slutrapport "Our Common Future" som spred uttrycket "hållbar utveckling" över världen (Wåhlstedt, 2001). För att förstå och handla efter detta uttryck har flera definitioner av begreppet gjorts. Daly (1990) beskriver "utveckling" utifrån den befintliga situationen göra förändringar med syfte att nå ett bättre tillstånd. Helmfrid (1992) gör en tolkning av Dalys beskrivningar som följer;

"Uthållig utveckling är att leva av räntan och inte tära på kapitalet" (Helmfrid, 1992, sid 21)

En ytterligare definition är att samhället idag skall leva på ett sådant sätt att nästkommande generation kan tillgodose sina behov (Deegan & Unerman, 2006).

Corporate Social Responsibility handlar om att organisationer ska ta ansvar för finansiella och icke-finansiella frågor som delas in i tre aspekter; ekonomiska, sociala och miljömässiga (Deegan & Unerman, 2006). Modellen "Triple bottom line" är ett samlingsbegrepp för dessa tre aspekter som bygger på att företag skall efter sin ekonomiska redovisning även redogöra för sina miljöaspekter och sociala aspekter (Grankvist, 2009). Hållbarhetsredovisning är idag i huvudsak frivilligt, trots detta blir det vanligare att större företag redovisar denna typ av information (Campbell, Craven & Shrives, 2001).

Vid FN:s konferens i Rio De Janeiro 1992 åtog sig FN:s medlemsstater att färdigställa en strategi för hållbar utveckling innan 2002. År 2001 lämnades en skrivelse till riksdagen som presenterar en nationell strategi för hållbar utveckling som omfattar tre perspektiv; ekonomi, miljö och sociala. Denna handling ligger till grund för kommande agerande inom svensk politisk hållbarhetsutveckling (Regeringens skrivelse 2001/02:172). År 2007 beslutade regeringen att alla statliga bolag från och med 2008 ska upprätta hållbarhetsredovisning enligt

Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer samt få dessa bestyrkta av en extern granskare (Näringsdepartementet, 2007).

GRI är en nätverksbaserad organisation med mål att ge ut riktlinjer i form av ett ramverk för vad hållbarhetsrapporter bör innehålla (Ljungdahl & Larsson, 2008). Det är tredje generationens riktlinjer som sedan 2006 bygger på principer och indikatorer som används i arbete och redovisning inom områdena ekonomi, miljö och sociala (Global Reporting Initiative, 2010). Utvecklingen av GRI:s riktlinjer grundar sig i intressenternas ökade efterfrågan av ekonomisk, social och miljömässig information från företagen. Rapportering bidrar till ökat förtroende för företagen i dessa frågor (Raar, 2002). GRI:s vision och mål med hållbarhetsredovisning är att den ska användas naturligt vid förmedling av hållbar information på ett kvalitativt sätt (Global Reporting Initiative, 2010).

PricewaterhouseCoopers (PwC) presenterade 2009 en undersökning av 175 företag på svenska börsen, Large Cap¹ och Mid Cap² samt med statligt ägda, som visade att 90 procent av företagen redovisar någon form av hållbarhetsinformation, 2008, i årsredovisningen eller i en separat redovisning. Undersökningen visade också på en ökning av mängden information från 11 sidor 2007 till 15 sidor 2008 (PwC Sweden, 2009).

1.2 Problemdiskussion

FAR³ definierar hållbarhetsredovisning som en frivillig redovisning av företagets miljömässiga, etiska och sociala förhållanden tillsammans med företagets ekonomiska utveckling (RevR6, 2009). Redovisning av hållbarhetsinformation upprättas i de flesta fall på frivilliga grunder där innehållet av informationen är frivilligt (Campbell, Craven & Shrides, 2001). Kan frivilligheten ha betydelse för företagens val av redovisad hållbarhetsinformation? I många tidigare studier har det fokuserats på olika perspektiv av frivillig information. Frivillig information kan ses som ett verktyg för att företag ska kunna lyfta fram sina aktiviteter inom de sociala frågorna eller för att bevisa att de jobbar med målen de satt upp inom företaget (Martinez & Crowther, 2008). Kan regleringen för de statliga företagen påverka deras incitament till att redovisa hållbarhetsinformation? Regleringen för de statliga

---

¹ Large Cap är en lista på Stockholmsbörsens nordiska största bolag med ett börsvärde över en miljard euro.

² Mid Cap är en lista på Stockholmsbörsens nordiska medelstora bolag med ett börsvärde mellan 150 miljoner euro och en miljard euro.

³ FAR står för Föreningen Auktoriserade Revisorer som är en branschorganisation för revisorer och rådgivare sedan 1923.

företagen kan tänkas påverka deras hållbarhetsarbete till att börja tänka i mer hållbara termer och är ett viktigt steg för den hållbara utvecklingen i samhället.

Finns det ett samband mellan olika företagsegenskaper; som bransch, intressenter, storlek och lönsamhet, till hållbarhetsredovisningens omfattning? Majoriteten av studierna som har gjorts menar att innehållet och mängden i redovisning av frivillig information beror på olika faktorer som land, bransch och företagets storlek. Tidigare forskningsresultat anser att det finns ett positivt samband mellan storlek och redovisning av frivillig information. De större företagen är mer uppmärksammade av allmänheten, vilket leder till att de utformar bättre frivillig information än andra mindre företag (Martinez & Crowther, 2008). Kan det vara så att samhället ställer högre krav på större företags hållbarhetsredovisning för att man anser att dessa påverkar samhället mera? Martinez & Crowther (2008) hävdar att frivillig information aldrig är komplett, vilket gör den mindre tillförlitlig. De menar att redovisningen alltid går att utveckla och förbättra. Detta är något som den institutionella teorin beskriver med sin fränkopplande dimension av perspektivet isomorfism, som är direkt översatt från engelskans decoupling (Deegan & Unerman, 2006). Skillnader i hållbarhetsredovisningen kan bero på att företagen inte ser hur detta medför mervärde för verksamheten utan endast ser vilka kostnader det för med sig. Kan därför företags lönsamhet påverka initiativet till att hållbarhetsredovisa? Att upprätta hållbarhetsredovisningar medför vissa kostnader samtidigt som det medför möjligheter och konkurrensfördelar för företaget (Porter & Kramer, 2006). Allt fler företag upprättar hållbarhetsredovisningar och anledningarna är många. En anledning är de förväntningar samhället ställer på att företagen tar ansvar gällande miljömässiga och sociala aspekter. Företag som inte uppfyller samhällets krav riskerar att bli bojkottade av sina intressenter. Genom att hållbarhetsredovisa får samhället ett bevis på att företagen tar sitt ansvar, vilket fungerar som ett socialt kontrakt. Genom att tillfredställa samhällets önskemål ökar företagets legitimitet. Många företag ser rapportering av miljömässiga och sociala aspekter som en del av deras strategi för att övertyga deras intressenter att företagets affärsverksamhet utgör en låg risk för samhället (Deegan & Unerman, 2006). Grafström, Göthberg och Windell (2008) menar dessutom att hållbarhetsredovisning skapar konkurrensfördelar för företaget som attraherar kunder, investerare och personal. Företagens rapporter varierar avseende innehåll och kvalitet, och företagen är endast villiga att förbättra och utöka dessa om det kan leda till något fördelaktigt värde för dem (Einhorn, 2005).

I finansiell information finns stor betydelse av jämförbarhet mellan företag för att uppnå de kvalitativa egenskaper som innefattar relevans, jämförbarhet, tillförlitlighet, verifierbarhet och validitet (Smith, 2006). GRI:s riktlinjer är dynamiska och tänjbara vilket medför en försämrad jämförbarhet vilket riktlinjerna i huvudsak syftar till att undvika (Raar, 2002). Jämförbarheten är en central faktor i redovisningen för att uppnå kvalitet (Smith, 2006). För att förklara skillnader i hållbarhetsredovisningar krävs att någon typ av jämförelse genomförs. Skillnader i hållbarhetsredovisningar kan bero på många anledningar. När företag upprättar hållbarhetsredovisning på frivilliga grunder avspeglas företags olika syften i redovisningen vilket försämrar jämförbarheten.

1.3 Problemformulering

Finns det något samband mellan innehållet eller mängden redovisad hållbarhetsinformation och olika företagsegenskaper? Vilka skillnader finns mellan de börsnoterade och statliga företagen samt mellan branscher avseende innehåll och mängd hållbarhetsinformation?

1.4 Syfte

Syftet med undersökningen är att beskriva och förklara samband mellan mängd eller innehåll mot olika företagsegenskaper för samtliga börsnoterade företag på Large Cap och statliga företag. Samt att beskriva och förklara skillnader i mängd och innehåll mellan branscher, börsnoterade och statliga företag.

1.5 Avgränsning

Undersökningen begränsar sig till svenska börsnoterade företag listade på Large Cap 2008 och statligt ägda företag 2008. Denna avgränsning görs med hänsyn till den otillräckliga information som företag på Mid Cap och Small Cap⁴ redovisar enligt den undersökning som PwC presenterade 2008. Vidare utgår undersökningen att studera redovisad hållbarhetsinformation i hållbarhetsredovisningar och årsredovisningar för 2008. För att avgränsa datainsamlingen väljs endast att undersöka information från 2008. Anledningen till varför inte 2009 års hållbarhetsredovisningar valdes före 2008 beror på det möjliga bortfall det skulle innebära eftersom flera redovisningar inte har publicerats vid tidpunkten som undersökningen äger rum. Innehållsanalysen utgår från GRI:s riktlinjer för redovisning av

---

⁴ Small Cap är en lista på Stockholmsbörsens nordiska mindre bolag med ett börsvärde under 150 miljoner euro.

resultatindikatorer. Vidare i analysen av innehållet avgränsas undersökningen till att endast mäta GRI:s kärnindikatorer för ekonomiska, miljömässiga och sociala värden.

2. Teori

I det här kapitlet presenteras de olika teorier som ska ligga till grund för förklaring av uppsatsens problemformulering. Tre teorier lyfts fram, intressentteorin, legitimitetsteorin och institutionella teorin, som kompletterar varandra i en beskrivning till varför organisationer hållbarhetsredovisar. Utifrån teorin byggs hypoteserna fram i form av samband och skillnader.

2.1 Teoretisk referensram

På grund av att det saknas en allmänt accepterad grundteori för varför hållbarhetsredovisningar upprättas, beskrivs detta genom en mängd olika teorier och perspektiv (Deegan, 2002). Enligt Gray, Kouhy & Lavers (1995) och Deegan & Unerman (2006) har samhällspolitiska teorier men framförallt intressentteorin, legitimitetsteorin och den institutionella teorin legat till grund för analyser av hållbarhetsredovisningar i början av 90-talet. Gray, *et al.* (1995) menar att teoribildningarna politisk ekonomiska teorin, intressentteorin och legitimitetsteorin, inte bör ses som konkurrerande till varandra, snarare kompletterande. Deegan (2002) menar även att teorierna gemensamt ökar förståelsen för organisationens beteende. Deegan, Rankin & Tobin (2002) anser att både legitimitetsteorin och intressentteorin framställer organisationer som en del i ett bredare socialt system, som påverkas av olika grupper i samhället. Legitimitetsteorin diskuterar samhällets förväntningar och intressentteorin tar upp de olika intressentgruppernas förväntningar. Den institutionella teorin visar på ett kompletterande perspektiv för forskare som undersöker företagens frivilliga information. Teorin beskriver även hur företag förstår och svarar på ändringar i de sociala och institutionella förväntningarna (Deegan & Unerman, 2006).

2.2 Intressentteorin

Intressenterna består av många olika grupper i samhället, de olika grupperna har olika förväntningar på företaget. De största intressentgrupperna som inverkar på företaget är ägare, leverantörer, medarbetare och kunder (Harrison & Freeman, 1999; Harrison, Bosse & Phillips, 2010). Teorin beskriver hur intressenternas inflytande kan påverka företaget att rätta sig efter intressenternas förväntningar (Deegan & Unerman, 2006). Ägarna ses ofta som företagets primära intressenter vars krav ofta går ut på vinstmaximering (Clarkson, 1995). Olika intressenter ställer olika krav vilket betyder att företaget måste balansera

förväntningarna från respektive intressentgrupp (Deegan & Unerman, 2006). När intressenternas inflytande ökar, ökar även företagens ansvar att möta och uppfylla deras krav (Roberts, 1992; Deegan & Unerman, 2006; Artiach, *et al.*, 2009).

2.2.1 Hypotes 1

Harrison & Freeman (1999) menar att intressenternas maktposition ökar och företagen måste arbeta för att tillgodose deras efterfrågan. Interna intressenter är ofta initiativtagare till hållbarhetsarbete (Darnall, Seol & Sarkis, 2009). Medarbetare ses som en av företags viktigaste intressenter, då många studier syftar till att förklara samband mellan relationen till intressenterna och företags framgång (Hanna, *et al.*, 2000; Harrison, *et al.*, 2010), vilket betyder att de har stort inflytande på företaget. Fler anställda kan betyda större inflytande och fler initiativ vilket leder till följande hypoteser:

Hypotes 1a

Det finns ett positivt samband mellan intressenter och innehållet i hållbarhetsredovisningar.

Hypotes 1b

Det finns ett positivt samband mellan intressenter och mängden hållbarhetsinformation.

2.3 Legitimitetsteorin

I takt med hur samhället förändras, bör företag och branscher följa samma utveckling för att få eller behålla legitimitet (Deegan & Unerman, 2006). Anledningen till varför företag upprättar hållbarhetsredovisningar kan vara många. I Deegans (2002) artikel om hur företags legitimitet påverkas av hållbarhetsredovisning beskrivs flera anledningar till varför företag lägger stora resurser på denna typ av redovisning. Företag kan tänkas vilja följa de riktlinjer som finns i branschen, kanske locka till sig investerare, svara på negativ uppmärksamhet, delta i tävling om hållbarhetsredovisning, strategiskt styra viktiga intressenter, skaffa legitimitet för verksamhetens arbete, samt många fler (Deegan, 2002). Oavsett anledning till hållbarhetsredovisning krävs att företaget disponerar resurser i form av både arbetstimmar och vinstmedel (Artiach, *et al.*, 2009). Waddock & Graves (1997) menar att om företag avstår från hållbarhetsarbete straffar detta sig i kostsamma nackdelar. Därför omprioriteras vinstmedel och resurser används för att behålla legitimitet genom att upprätta hållbarhetsredovisning.

2.3.1 Hypotes 2

Tidigare studier visar på samband mellan finansiellt resultat och mängden hållbarhetsinformation (McGuire, *et al.*, 1988; Waddock & Graves, 1997; Hanna, Newman & Johnson, 2000; Artiach, *et al.*, 2009). Företag med högre avkastning ser inte endast till aktieägarnas efterfrågan utan även till övriga intressenters krav och förväntningar och avsätter därför större medel till att redovisa hållbarhetsinformation (Artiach, *et al.*, 2009). Waddock och Graves, (1997) föreslår att närmare studera hur lönsamhet påverkar redovisning av hållbarhetsinformation. Till följd av ovanstående resonemang ställs följande hypoteser:

Hypotes 2a

Det finns ett positivt samband mellan lönsamhet och innehållet i hållbarhetsredovisningar.

Hypotes 2b

Det finns ett positivt samband mellan lönsamhet och mängden hållbarhetsinformation.

Företagens arbete och ställningstaganden om hållbar utveckling har stor betydelse för intressenterna i flera sammanhang. Samhället anser att företagen i större utsträckning ska ta ansvar för miljömässiga, etiska och samhällsfrågor (Deegan & Unerman, 2006). Oavsett vad som motiverar till hållbarhetsredovisning har bearbetning av legitimiteten direkt betydelse för organisationens överlevnad (Deegan, *et al.*, 2002). Deegan & Unerman (2006) förklarar olika sätt att öka sin legitimitet genom att till exempel knyta verksamheten till allmänt vedertagna institutioner och certifieringar, till exempel International Organization for Standardization (ISO)⁵. I många fall används årsredovisningen eller hållbarhetsredovisningen som ett verktyg för att påverka legitimiteten i verksamheten (Deegan & Unerman, 2006). GRI:s målsättning syftar till att underlätta utbytet av hållbarhetsinformation i form av nätverk och redovisningsriktlinjer (GRI, 2010). Legitimitet kan jämföras med hantering av risken i företagets anseende som i sin tur påverkar lönsamheten. Genom att aktivt arbeta med hållbarhetsfrågor minimeras risken att förlora legitimitet (McGuire, *et al.*, 1988; Deegan & Unerman, 2006). Det tar ofta lång tid att bygga upp legitimitet medan det förhållandevis går snabbt att förlora den (Bruzelius, & Skärvad, 2004). För att möta samhällets krav och minska risken för dåligt anseende är det viktigt att även marknadsföra vilka åtgärder man tar (Deegan

---

⁵ ISO är en organisation som arbetar med internationella standardiseringar exempelvis ISO 9000, kvalitetsledning, och ISO 14000, miljöledning, vilket är de mest kända standardiseringar inom området (www.iso.org, 2010-05-14).

& Unerman, 2006). Stora företag uppmärksammas mer samt anses ha större påverkan på miljön och samhället och får därför högre krav på sig att redovisa de initiativ de tar (Waddock & Graves, 1997; Martinez & Crowther, 2008; Artiach, *et al.*, 2009).

2.3.2 Hypotes 3

Storleken på företaget beskrivs i flera studier ha en inverkan på arbetet med hållbarhetsfrågor (Waddock & Graves, 1997; Raar, 2002). Artiach, *et al.* (2009) undersökning visar på ett samband mellan företagets storlek och mängden hållbarhetsinformation. En potentiell förklaring är att de större företagen är mer uppmärksammade i samhället vilket ökar pressen för att upprätta en bra och utförlig hållbarhetsredovisning med mål att öka sin legitimitet (Waddock & Graves, 1997; Martinez & Crowther, 2008).

Hypotes 3a

Det finns ett positivt samband mellan företags storlek och innehållet i hållbarhetsredovisningar.

Hypotes 3b

Det finns ett positivt samband mellan företags storlek och mängden hållbarhetsinformation.

Legitimitetsteori återfinns även inom institutionell teori då den institutionella förändringen av struktur eller verksamhet syftar till att förklara motivet genom att uppnå legitimitet inom exempelvis en bransch (Deegan, 2002).

2.4 Institutionell teori

Den institutionella teorin delas in i två dimensioner, isomorfiskt och fränkopplande. Isomorfism beskrivs utifrån tre processer; normativ, imiterande och tvingande, utifrån dessa förklaras företags rapportering av frivillig information samt de skillnader och likheter som finns mellan branscher, börsnoterade företag samt statliga företag (Deegan & Unerman, 2006).

2.4.1 Hypotes 4

Det imiterande perspektivet beskriver företags letande efter nya koncept och lösningar genom att efterlikna och förbättra sina institutionella beteenden från andra organisationer, oftast för

att få ett konkurrenskraftigt övertag i legitimitet (Deegan & Unerman, 2006). För att undvika höga kostnader och tidskrävande processer imiteras företag, processer eller delar av en process som verkar vara mer framgångsrika för att snabbt implementeras i den egna verksamheten. Fördelen är att slippa utvecklingskostnader och spara tid på något som kanske inte lönar sig i slutändan (Eriksson-Zetterquist, 2009). Med syfte att undersöka om resonemanget från det imiterande perspektivet av isomorfism kan förklara skillnader i branscher vilket Silberhorn och Warrens (2007) studie visar på, ställs följande hypoteser:

Hypotes 4a

Det finns skillnader mellan branscher och innehållet i hållbarhetsredovisningar.

Hypotes 4b

Det finns skillnader mellan branscher och mängden hållbarhetsinformation.

2.4.2 Hypotes 5

Det tvingande perspektivet av isomorfism beskriver hur organisationer ändrar sina institutionella utföranden på grund av politiska påtryckningar, vilket medför att företagen måste anpassa sig till statens formella och informella krav (Eriksson-Zetterquist, 2009). Staten är en stark organisation eftersom den styr över lagar och regler. Förändringar i de regler som företag tillämpar har stor inverkan på alla berörda. Ett exempel är regleringen för statliga bolag 2007 som innebar att alla statliga företag skulle från och med 2008 hållbarhetsredovisa efter GRI:s riktlinjer (Näringsdepartementet pressmeddelande, 2007).

Det normativa perspektivet av isomorfism härleds till normer, professioner samt olika gruppvärderingar i samhället som påverkar företaget i sitt sätt att arbeta (Suchman & Edelman, 1996; Eriksson-Zetterquist, 2009). Den normativa pressen ökar från formella och informella grupper där dessa normer förklarar vad som är rätt eller fel. Företag tar efter de normer som finns för att inte hamna utanför någon grupp (Deegan & Unerman, 2006). Idag är de privatägda företagens hållbarhetsredovisningar ett frivilligt initiativ och några förklaringar till varför företag redovisar hållbarhetsinformation grundar sig i normer. Tidigare i teorikapitlet presenteras en mer specifik förklaring till företags initiativ till hållbarhetsinformation. Enligt Eriksson och Faugerts (2007) rapport var det inga nämnvärda skillnader mellan statliga och börsnoterade företag. Frågan är om ökad reglering hos de

statliga företagen har medfört att de redovisar mer information och mer innehållsrika rapporter? Undersökningen går inte in på att förklara hur förändringen har sett ut över tiden utan vill spåra skillnader mellan börsnoterade och statliga företag.

Hypotes 5a

Det finns skillnad mellan börsnoterade företag och statliga företag i innehållet av hållbarhetsredovisningar.

Hypotes 5b

Det finns skillnad mellan börsnoterade företag och statliga företag i mängden hållbarhetsinformation.

3. Metod

I kapitlet beskrivs tillvägagångssättet samt varför uppsatsen tillämpar kvantitativ metod i undersökningen. Vidare redogörs för metoden av datainsamling och förklaring av de variabler som använts samt hur de har behandlats med avseende på validiteten och reliabiliteten.

3.1 Tillvägagångssätt

En återkommande undersökningsmetod av hållbarhetsinformation avser att mäta mängden information samt att studera innehållet utifrån olika analysmodeller (Herremans, Akathaporn, Mcinnes, 1993). Den undersökningsprocess som genomförts syftar till att identifiera samband för redovisningens innehåll och mängden information i hållbarhetsredovisningar, årsredovisningar eller externa rapporter. Studiens målpopulation består av alla svenska börsbolag på Large Cap 2008 och alla statliga företag 2008. Anledningen till att undersökningen görs på 2008 års hållbarhetsredovisningar och årsredovisningar är för att undvika bortfall, eftersom undersökningens insamling sker i linje med när hållbarhetsredovisningar och årsredovisningar 2009 ska publiceras. Kodning av olika delar i hållbarhetsredovisningar sker utifrån GRI:s riktlinjer. Undersökning av innehållet kommer endast att ske på kärnindikatorer avseende ekonomiska, sociala samt miljömässiga aspekter, totalt 49 stycken, som därefter studerar de totala aspekterna. Undersökningen kompletteras med sekundärdata från PwC:s studie avseende redovisningar från 2008. Data som används från PwC:s studie är variabeln antalet sidor hållbarhetsinformation som företagen redovisar i hållbarhetsredovisningar respektive årsredovisningar. Analys av samband mellan innehållet och mängden information och olika företags mått ska slutligen användas för att pröva hypoteserna.

3.2 Kvantitativ undersökning

Kvantitativ metod är synonym för datainsamling som genererar information i siffror. Saunders, Lewis & Thornwill (2009) beskriver tre punkter som kännetecknar en kvantitativ metod: fakta som studeras baseras på siffror, insamlingen redovisas i standardiserade siffror och den sista punkten säger att analysen utförs med hjälp av diagram och statistik. Undersökningen genomförs efter de normer och regler som speglar en kvantitativ undersökning. För att kunna svara på uppsatsens syfte i att beskriva och förklara samband och

skillnader i mängd och innehåll i hållbarhetsredovisningar används en kvantitativ metod. Antal sidor i hållbarhetsredovisningar eller redovisad hållbarhetsinformation i årsredovisningar skall beskriva mängden. För att kvantifiera innehållet mäts resultatindikatorer enligt GRI:s riktlinjer som idag är dominerande för redovisning av hållbarhetsinformation. För att uppnå hög trovärdighet är det viktigt att även uppnå en hög validitet och reliabilitet (Eliasson, 2006).

3.3 Operationalisering

Operationalisering syftar till att förklara hur valda begrepp ska mätas och användas för att ge svar på de hypoteser som undersökningen avser att testa. Tidigare studier med syfte att studera samband mellan hållbarhetsinformation och företagsegenskaper menar på att resultatet varierar beroende på valda mätvariabler (McGuire, Sundgren, Schneeweis, 1988). I kommande stycken redogörs för studiens oberoende och beroende variabler. Vidare förklaras också hur undersökningen har genomförts på ett jämförbart och trovärdigt sätt.

3.3.1 Databasinsamling

Bransch – Dagens Industris nio bransch kategorier för börsnoterade företag ligger till grund för fördelningen av företagen. För att undvika ett för litet antal företag inom vissa branscher justeras kategorierna efter nedanstående tabell 3.1. Dagens Industri bransch kategorisering för energi är placerade i material kategorin och hälsovård placerades in bland sällanköpsvaror. Dessutom har kategorierna IT och teleoperatör slagits samman. En kategori för företag som inte passar in i någon av kategorierna placeras som övriga företag. Bransch används som oberoende variabel i undersökningen.

Tabell 3.1 Fördelning av branscher

Bransch	
- Material	- Industri
- Sällanköpsvaror	- Dagligvaror
- Finans	- IT och Tele
- Övriga	

Intressenter – Denna variabel mäts som antal anställda som hämtas från databasen Affärsdata. Anställda anses enligt flera studier som en primär intressentgrupp och används därför som oberoende variabel i denna undersökning. Eftersom hållbarhetsredovisningarna skildrar hela koncernen används totalt antal anställda inom koncernen.

Storlek – Storlek mäts utifrån företags omsättning. Denna variabel är hämtade från databasen Affärsdata. Även här används den totala omsättningen för hela koncernen. Omsättning används som oberoende variabel i undersökningen.

Lönsamhet – Räntabilitet på totalt kapital och räntabilitet på eget kapital används som lönsamhetsmått och hämtas från databasen Affärsdata. Även här används den totala lönsamheten för hela koncernen. Räntabilitet på totalt kapital och räntabilitet på eget kapital används som oberoende variabel i undersökningen.

Innehåll i hållbarhetsinformation – Henrik Dahlström, programchef Ansvarsfulla Inköp på Electrolux Group Sustainability Affairs, menar att GRI:s riktlinjer syftar till att skapa trovärdighet i hållbarhetsredovisningen samt att öka jämförbarheten (PwC, 2008). GRI delar in de olika resultatindikatorerna i kärnindikatorer, tillvalsindikatorer samt branschspecifika indikatorer. GRI anser att kärnindikatorerna är mest väsentliga och kan tillämpas för alla organisationer (Global Reporting Initiative, 2010). För att jämförbarheten mellan de olika företagen ska öka används endast kärnindikatorerna vid undersökningen. Kärnindikatorerna kan ses som ett första steg i redovisningen av resultatmått för hållbarhetsredovisning och därför undersöks endast dessa. Innehållet analyseras utifrån GRI:s riktlinjer för ekonomiska, sociala och miljömässiga resultatindikatorer. Resultatindikatorer för ekonomiska, sociala och miljömässiga indikatorer undersöks för att få fram företagens innehåll av redovisad hållbarhetsinformation för de olika områdena. Vid bedömning av uppnådda kärnindikatorer noteras informationen som dummyvariabler, 1 för redovisad kärnindikator respektive 0 för ej redovisad kärnindikator. De ekonomiska resultatindikatorerna består av 7 kärnindikatorer, de sociala kärnindikatorerna, 25 stycken, och miljökärnindikatorerna, 17 stycken. Ett medelvärde räknas fram på samtliga kärnindikatorer, vilket kommer att undersökas som ett totalt värde för indikatorerna. Detta är en beroende variabel som utläses i procent i uppsatsens studie.

Mängd hållbarhetsinformation – Antal sidor hållbarhetsinformation i hållbarhetsredovisning och årsredovisningar för börsföretagen på Large Cap 2008 och de statliga bolagen 2008 har hämtats från en undersökning gjord av PwC 2009. I deras studie justeras antalet sidor i ett fall då redovisningen fylldes ut av många och stora bilder. Antal sidor undersöks som en beroende variabel i studien.

3.3.2 Reliabilitet

Undersökningen bygger på kvantitativ data från PwC:s underökning i form av antal redovisade sidor hållbarhetsinformation samt kvalitativ data i form av redovisade resultatindikatorer. GRI:s riktlinjer för hållbarhetsredovisning används som utgångspunkt med kärnindikatorer i fokus. Det viktigaste är att minimera mätfelen och i största utsträckning ta fram stabila och precisa mätresultat för att öka trovärdigheten då även reliabiliteten ökar (Befring, 1994). En hög reliabilitet bygger på att andra skall kunna göra samma undersökning och få fram samma resultat (Befring, 1994; Saunders, Lewis & Thornhill, 2009). Bedömningen av innehållet görs utifrån redovisade indikatorer på ett dikotomiskt vis, redovisad indikator eller ej redovisad indikator, för att undvika eventuella värderingsaspekter. För att underlätta datainsamlingen delades rapporterna upp lika. De första rapporterna behandlades tillsammans för att kontrollera att bedömningen utfördes på ett likgiltigt och opartiskt vis. Kärnindikatorerna är utformade tydligt och förklarar vad de förväntas beskriva eller redovisa vilket underlättar bedömningen.

3.3.3 Validitet

Validiteten syftar till att bedöma tilliten i vad som mäts. Beroende på vilka variabler som ska ligga till grund för ett trovärdigt resultat kan mätningens validitet förändras. Kvantitativa variabler som till exempel bransch och omsättning är värden som är lättare att mäta än variabler som bygger på kvalitativ data, resultatindikatorer. Målet är att skapa en trovärdig bild utifrån 6 punkter, där överensstämmelse, likhet och identitet ska jämföras med verklighet, variabel och mätresultat (Befring, 1994). För att minimera mätfel och öka tilliten till den kvalitativa information som mäts används GRI:s resultatindikatorer. Valet att endast använda GRI:s riktlinjer och endast studera redovisning av miljömässiga, sociala och ekonomiska resultatindikatorer gör att resultatet ger en ensidig bild av företags hållbarhetsredovisning. Hälften av företagens redovisningar innehåller ett index med hänvisningar till vart GRI:s resultatindikatorer redovisas. För att underlätta insamlingen av resultatindikatorerna har detta index använts vilket ökar trovärdigheten att rätt saker har observerats. Totalt 46 stycken av de undersökta företagen saknar GRI-index vilket innebär ökad svårighet och större noggrannhet vid insamling av data eftersom resultatindikatorerna samlats in från löpande texter.

4. Empiri

I kapitlet presenteras först en överblick över insamlat material och fördelningen mellan antal företag i respektive bransch och mellan de statliga företagen och Large Cap. Därefter följs det bivariata resultatet med korrelationstester för att visa möjliga samband. Till sist testas branscher respektive statliga och börsnoterade företags skillnader.

4.1 Deskriptiv genomgång

Tabell 4.1 beskriver fördelningen mellan företagen på Large Cap samt statliga företag. Undersökningen innefattar alla företag på Large Cap och statliga företag 2008. Large Cap innefattar 2008, 55 stycken företag och motsvarar 54,5 procent av målpopulationen. De statliga företagen är 46 stycken vilket motsvarar 45,5 procent av målpopulationen. Studien har inga bortfall eftersom samtliga företag är undersökta utifrån deras hållbarhetsredovisning och årsredovisning 2008.

Tabell 4.1 *Frekvenstabell över företagen*

	Frekvens	Procent
Large Cap	55	54,5
Statliga företag	46	45,5
Total	101	100,0

I tabell 4.2 visas fördelningen av företagen i 7 olika branscher. Endast 5 företag faller under kategorin övriga branscher. Branschindelningen för material och teleoperatör representeras vardera av 7,9 procent. Branschen dagligvaror representeras av 9,9 procent. Mellan de företag som kategoriseras in i övriga, teleoperatör, material och dagligvaror är det en jämn fördelning. De tre kvarvarande branscherna industri, sällanköpsvaror och finans är vardera 25,7 procent, 22,8 procent och 20,8 procent av det totala. Dessa tre sistnämnda branscherna representerar tillsammans 70 procent av de totala företagen.

Tabell 4.2 *Frekvenstabell över branschindelning*

	Frekvens	Procent
Material	8	7,9
Industri	26	25,7
Sällanköpsvaror	23	22,8
Dagligvaror	10	9,9
Finans	21	20,8
Teleoperatör	8	7,9
Övrigt	5	5,0
Total	101	100,0

Tabell 4.3 visar alla kvantitativa variabler vilket visar lägsta och högsta noterade värdet samt medelvärde och standardavvikelsen för varje variabel. De beroende variablerna påvisar stora skillnader mellan företagen som inte redovisar hållbarhetsinformation, 0 sidor, till det företag som redovisar mest information, 129 sidor. På samma sätt visar tabellen att det finns företag som inte redovisar GRI:s resultatindikatorer till dem som redovisar alla. Medelvärdet i tabellen visar att i genomsnitt redovisas totalt 24 procent av dessa indikatorer.

Tabell 4.3 *Beskrivning av beroende variabler samt oberoende variabler*

	Minimum	Maximum	Genomsnitt	Std. avvikelse
Antal anställda	2	221475	13629,92	27650,093
Omsättning tkr	3303	305231000	27463006,71	4,601E7
Räntabilitet på totalt kapital	-1,04	,67	,0445	,18093
Räntabilitet på eget kapital	-2,19	16,68	,2239	1,72565
Antal sidor hållbarhetsinformation	,00	129,00	19,4535	21,89684
Totalt resultatindikatorer	,00	1,00	,2429	,23660

Samtliga variabler testas med Kolmogorov-Smirnovs test för normalfördelning. För att variablerna ska vara normalfördelade krävs ett p-värde över 5 procent (Djurfeldt, Larsson, Stjärnhagen, 2010). Ingen av de testade variablerna är normalfördelade enligt tabell 4.4.

Tabell 4.4 *Kolmogorov-Smirnovs normalfördelningstest*

	Antal sidor	Resultat- indikatorer	Antal anställda	Omsättning	RT	REK
Undersökta företag	101	101	101	101	101	101
Asymp. Sig (tvådelad)	,000	,000	,000	,000	,002	,018

4.2 Bivariat analys

Vid prövning av hypoteserna 1-3 undersöks sambanden i ett korrelationstest mellan de beroende och oberoende variablerna. Med anledning till målpopulationens storlek testas variablerna först och främst med Pearsons korrelationstest för att se samband. Mellan omsättning och antal sidor samt omsättning och totala resultatindikatorer påvisas ett positivt samband i tabell 4.5. Kombinationen räntabilitet på totalt kapital och antal sidor påvisar ett positivt samband. Ett positivt samband finns även mellan räntabilitet på eget kapital och totalt resultatindikatorer. Dessa positiva samband testas ytterligare i en enkel linjär regressionsanalys för att påvisa eventuella beroendeförhållanden.

Övriga kombinationer enligt Pearsons test påvisade inga samband och därför testas de även i Spearmans rangkorrelation som bortser från att populationen inte är normalfördelad. Enligt Spearmans test påvisas ett positivt samband mellan antal anställda och antal sidor i hållbarhetsinformation. Tabell 4.5 påvisar även ett positivt samband mellan antal anställda och resultatindikatorer. Kombinationen av räntabilitet på totalt kapital och resultatindikatorer samt räntabilitet på eget kapital och antal sidor påvisar inga samband i Spearmans test och redovisas därför ej i tabell 4.5.

Tabell 4.5 *Pearson och Spearman korrelationstest*

		Antal sidor	Resultat- indikatorer	Antal anställda	Omsättning	Rt	Re
Antal sidor	Pearson		,681**	,179	,357**	,221*	,117
Resultatindikatorer	Pearson	,681**		,166	,389**	,161	,319**
Antal anställda	Spearman	,244*	,218*		,927**	,372**	,416**
Omsättning	Pearson	,357**	,389**	,646**		,149	,617**
Rt	Pearson	,221*	,161	,135	,149		,159
Re	Pearson	,117	,319**	,327**	,617**	,159	

* 5 % & ** 1 % signifikanttest

4.3 Regression

Några variabler korrelerade med varandra i Pearsons korrelations test därför prövas de även i ett regressionstest för att testas om den oberoende variabeln påverkar den beroende variabeln. Räntabilitet på eget kapital påvisar inte något samband till antal sidor och eftersom räntabilitet på totalt kapital inte visar på något samband till resultatindikatorer utförs endast enkel linjär regression. Antalet företag uppgick till 101 stycken och därför redovisas enligt Pallant (2007)

justerat R^2 som tar hänsyn till mindre urval istället för R^2 som presenterar för optimistiska värden för mindre urval.

Räntabilitet på eget kapital korrelerade i Pearsons korrelationstest med innehållet och testas också i regressionen. Tabell 4.6 visar att räntabilitet på eget kapital har en förklarande varians på innehållet med 10,2 procent och testet är signifikant på 1 procentnivå, p-värde på 0,001

Tabell 4.6 Regression, beroende variabel innehåll

Just. $R^2=0,102$	b-värde	p-värde
Regression	-	0,001
Konstanten	0,233	0,000
Re	0,044	0,001

Räntabilitet på totalt kapital har en förklarande varians på 49 procent på mängden hållbarhetsinformation och testet är signifikant på 5 procentnivå, p-värde på 0,027.

Tabell 4.7 Regression, beroende variabel mängd

Just. $R^2=0,49$	b-värde	p-värde
Regression	-	0,027
Konstanten	18,266	0,000
Rt	26,710	0,027

Omsättning testades också mot innehållet och visade på en förklarande varians på 15,2 procent och testet är signifikant på 1 procentnivå, p-värde på 0,000.

Tabell 4.8 Regression, beroende variabel innehåll

Just. $R^2=0,152$	b-värde	p-värde
Regression	-	0,000
Konstanten	0,188	0,000
Omsättning	2,002E-9	0,000

Omsättning testas i tabell 4.9 och har en förklarandevarians av mängden hållbarhetsinformation med 12,7 procent. Testet är signifikant på 1 procentnivå, p-värde på 0,000.

Tabell 4.9 Regression, beroende variabel mängd

Just. $R^2=0,127$	Beta	p-värde
Regression	-	0,000
Konstanten	14,787	0,000
Omsättning	1,699E-7	0,000

4.4 Kruskal-Wallis och Mann-Whitney test

Tabell 4.10 beskriver antal företag i varje bransch och dess medelranking som visar vilken grupp som har flest antal sidor i sin hållbarhetsredovisning. Branschen material har högst värde för antal sidor. Finans har lägst värde för både antal sidor och även minst redovisade resultatindikatorer. I tabell 4.10 beskrivs Kruskal-Wallis test där p-värdet är 0,006 vilket beskriver att det finns skillnader mellan de olika branscherna och antal redovisade sidor. Tabell 4.10 beskriver även antal företag i varje bransch, medelrankingen visar på vilken grupp som har flest resultatindikatorer. Branschen dagligvaror har högst värde för redovisade resultatindikatorer. Tabell 4.10 beskrivs p-värdet vilket är 0,010 som beskriver att det finns skillnader mellan de olika branscherna och dess redovisade resultatindikatorer. I tabell 4.11 beskrivs det genomsnittliga antalet sidor och redovisade resultatindikatorer för att kunna se hur stora skillnaderna är.

Tabell 4.10 *Kruskal-Wallis medelrangstest*

	Asymp. Sig	Bransch	N	Medelrang
Antal sidor	0,006	Material	8	73,25
		Industri	26	48,31
		Sällanköpsvaror	23	51,70
		Dagligvaror	10	71,10
		Finans	21	32,90
		Teleoperatör	8	52,00
		Övrigt	5	60,40
		Total		101
Resultatindikatorer	0,010	Material	8	61,69
		Industri	26	55,40
		Sällanköpsvaror	23	52,96
		Dagligvaror	10	72,50
		Finans	21	31,33
		Teleoperatör	8	47,44
		Övrigt	5	47,30
		Total		101

I tabell 4.11 visas att branschen material redovisar i genomsnitt 34 sidor hållbarhetsinformation vilket är den bransch som i genomsnitt redovisar flest antal sidor, branschen dagligvaror ligger kort därefter med i genomsnitt 32,5 sidor. Finansbranschen redovisar i genomsnitt 9,5 sidor hållbarhetsinformation vilket är en relativt stor skillnad mot material. Resterande branscher redovisar i genomsnitt 15 till 23 sidor hållbarhetsinformation.

Enligt tabell 4.10 går det endast att urskilja att branschen dagligvaror är bättre än material i redovisning av resultatindikatorer. Men i tabell 4.11 går det att avläsa att branschen dagligvaror redovisar 40 procent av resultatindikatorerna medan material redovisar 34 procent och finans som är sämst endast redovisar 10 procent. De övriga branscherna redovisar mellan 19 till 29 procent av resultatindikatorerna.

Tabell 4.11 *Genomsnittliga värden i respektive bransch för beroende variablerna*

Bransch	N	Genomsnitt sidor	Genomsnittliga resultatindikatorer i procent
Material	8	34	34
Industri	26	15,5	29
Sällanköpsvaror	23	20	23
Dagligvaror	10	32,5	40
Finans	21	9,5	10
Teleoperatör	8	23,5	21
Övrigt	5	23	19
Total	101	19,5	24

Rangvärdena i tabell 4.12 är högre för de statliga företagen, både i antal sidor och för resultatindikatorer. P-värdena för beroende variablerna ligger båda under 5 procent vilket gör testet säkerställt.

Tabell 4.12 *Mann-Whitney medelrangstest*

	Signifikans	N	Medelrang
Antal sidor	0,001 Large Cap	55	42,48
	Statliga företag	46	61,18
Resultatindikatorer	0,000 Large Cap	55	41,24
	Statliga företag	46	62,67
	Total	101	

I tabell 4.13 beskrivs att de statliga företagen redovisar i genomsnitt 24 sidor och företagen på Large Cap i genomsnitt redovisar 15,5 sidor. De statliga företagen redovisar 30 procent av resultatindikatorerna och företagen på Large Cap redovisar 19 procent.

Tabell 4.13 *Genomsnittliga värden i Large Cap respektive statliga företag*

Företag	N	Genomsnitt antal sidor	Genomsnitt resultatindikatorer i procent
Large Cap	55	15,5	19
Statliga företag	46	24	30
Total	101	19,5	24

5. Analys

I detta kapitel presenteras varje hypotes för sig med dess resultat samt analyseras utifrån tidigare forsknings resultat och teorin. I slutet av kapitlet sammanfattas analysen.

5.1 Hypotesprövning

I följande stycke presenteras varje hypotes, som analyseras utifrån resultat och tillhörande teori samt även återkopplas till tidigare forsknings resultat.

5.1.1 Analys av hypotes 1

H.1a: Det finns ett positivt samband mellan intressenter och innehållet i hållbarhetsredovisningar.

H.1b: Det finns ett positivt samband mellan intressenter och mängden hållbarhetsinformation.

Antal anställda visar inte på något samband med innehållet eller mängden information i Pearsons korrelationstest men i Spearmans test påvisas korrelation enligt tabell 4.5. Hypoteserna 1a och 1b anses därmed styrkta. Resultatet stämmer överens med Darnall, *et al.* (2009) studie som visar på ett samband mellan intressenter och valet av hållbarhetsinformation som redovisas. Hanna, *et al.* (2000) kommer fram till att mängden arbete som läggs ner på hållbarhetsarbete har ett positivt samband med kvaliteten på informationen och arbetet. Medarbetarnas engagemang och influenser anses förklara detta samband som de anses ha på företaget samt att de ofta är initiativtagare till hållbarhetsarbete (Harrison, *et al.*, 2010).

5.1.2 Analys av hypotes 2

H.2a: Det finns ett positivt samband mellan lönsamhet och innehållet i hållbarhetsredovisningar.

H.2b: Det finns ett positivt samband mellan lönsamhet och mängden hållbarhetsinformation.

Hypotes 2a visar ett splittrat resultat enligt tabell 4.5 där räntabilitet på eget kapital påvisar ett starkt samband med innehållet i hållbarhetsredovisningar medan räntabilitet på totalt kapital och innehållet inte gjorde det. Hypotes 2b resulterar i att räntabiliteten på eget kapital inte visade på något samband med mängden hållbarhetsinformation medan räntabiliteten på totalt kapital påvisade ett samband med mängden hållbarhetsinformation, vilket är tvärt emot resultatet i hypotes 2a. Räntabiliteten på eget kapital visas i tabell 4.6 ha en 10,2 procentig förklaringsgrad till innehållet i hållbarhetsredovisningar. Räntabiliteten på totalt kapital visade på en 49 procentig förklaringsgrad till mängden hållbarhetsinformation. Hypoteserna anses delvis styrkta. Tidigare studier, till exempel Artiach, *et al.* (2009), anses att räntabilitet på eget kapital inte ger en rättvisande bild för företags lönsamhet för denna typ av undersökningar och menar att räntabilitet på totalt kapital är ett bättre mått i detta sammanhang. I Artiach, *et al.* (2009) studie påvisas ett samband mellan lönsamhet och företagets hållbarhetsprestanda. Den visar också på skillnader i resultatet beroende på vilken av de oberoende variablerna som använts, räntabilitet på eget kapital eller räntabilitet på totalt kapital, och menar därför att tolkning bör göras med försiktighet. Waddock & Graves (1997) studie visar på ett positivt samband mellan lönsamhet och hållbarhetsarbete i företag. Studien förklarar inte närmare hur den ena variabeln påverkar den andre. Resultatet kan förklaras utifrån teorin som säger att lönsammare företag redovisar mer hållbarhetsinformation (McGuire, *et al.*, 1988; Waddock & Graves, 1997; Hanna, *et al.*, 2000; Artiach, *et al.*, 2009). Förklaringar till varför företag väljer att redovisa mer information när det finns mer tillgång till resurser tyder endast på att företag prioriterar hållbarhetsredovisning i den nivån som företaget befinner sig i (Deegan, 2002; Artiach, *et al.*, 2009).

5.1.3 Analys av hypotes 3

H.3a: Det finns ett positivt samband mellan företags storlek och innehållet i hållbarhetsredovisningar.

H.3b: Det finns ett positivt samband mellan företags storlek och mängden hållbarhetsinformation.

Tabell 4.5 visar på hög korrelation mellan både storlek och mängden hållbarhetsinformation samt storlek och innehållet i hållbarhetsredovisningar. I regressionsanalysen, tabell 4.8 och 4.9, beskrivs att storleken har en förklaringsgrad på 15,2 procent för innehållet i

hållbarhetsredovisningen och 12,7 procent för mängden hållbarhetsinformation. Hypotes 3a och 3b styrks utifrån resultatet. Raffournier, (1995) studie om schweiziska börsnoterade företags förklaring till skillnader i frivillig information påvisade också ett samband mellan storleken och mängden information. Eftersom större företag anses påverka både miljö och samhälle i förhållande till sin storlek ställs högre krav på större företag. Kravet på hållbarhetsinformation ökar och stora företags påverkan på miljö och samhälle är mer uppmärksammade och de behöver därför ge ut mer hållbarhetsinformation för att behålla legitimiteten (Waddock & Graves, 1997; Martinez & Crowther, 2008).

5.1.4 Analys av hypotes 4

H.4a: Det finns skillnader mellan branscher och innehållet i hållbarhetsredovisningar.

H.4b: Det finns skillnader mellan branscher och mängden hållbarhetsinformation.

I tabell 4.10 påvisas skillnader mellan varje enskild bransch och innehållet samt varje enskild bransch och mängden information. Hypoteserna 4a och 4b anses därmed styrkta. I tabell 4.11 beskrivs vilka branscher som är bättre än andra på att redovisa hållbarhetsinformation i mängd och innehåll. Resultatet visar på markanta skillnader mellan branschernas hållbarhetsredovisningar. Branschen finans redovisar minst antal sidor och även minst antal resultatindikatorer. Materialbranschen redovisar i genomsnitt 3,4 gånger fler antal sidor än branschen finans och branschen dagligvaror redovisar i genomsnitt 4 gånger fler resultatindikatorer än finansbranschen.

Tidigare forskning på tyska respektive engelska företag visar på att olika branscher redovisar olika mycket hållbarhetsinformation (Silberhorn & Warren, 2007). Det imiterande perspektivet i institutionell teori överensstämmer med hypotesernas skillnader och förklaras genom att företag försöker imitera och ta efter liknande företag inom samma bransch för att exempelvis spara tid och resurser (Deegan & Unerman, 2006). Mindre utvecklade företag ökar sina fördelar genom att imitera företag med högre utveckling (Eriksson-Zetterquist, 2009). Institutionella teorin ger därmed troliga förklaringar till de skillnader som existerar mellan branscher. Skillnaderna kan bero på att olika branscher har olika mycket restriktioner och krav på sig att redovisa viss information. De kan även bero på att statliga företag är bättre

på att redovisa mängd och innehåll än företagen på Large Cap vilket tabell 4.13 visar och kan påverka skillnaderna.

5.1.5 Analys av hypotes 5

H.5a: Det finns skillnad mellan börsnoterade företag och statliga företag i innehållet av hållbarhetsredovisningar.

H.5b: Det finns skillnad mellan börsnoterade företag och statliga företag i mängden hållbarhetsinformation.

Tabell 4.12 visar en signifikant skillnad mellan statliga företag och företag på Large Cap och därmed anses hypoteserna 5a och 5b styrkta. De statliga företagen redovisar enligt tabell 4.13 i genomsnitt fler antal sidor och fler resultatindikatorer än företag på Large Cap.

Enligt en konsultrapport gjord av Eriksson & Faugert (2007) visade resultatet på att statliga företag inte har kommit längre i sitt miljöengagemang och miljömässiga agerande än de privatägda företagen. Enligt tabell 4.12 visades skillnader som kan förklaras utifrån de krav på hållbarhetsredovisning som regeringen ställer på statliga företag från och med 2008. Den tvingande dimensionen av isomorfism ger en teoretisk förklaring till varför de statliga företagen hållbarhetsinitiativ förändrats mellan 2007 och 2008.

5.2 Sammanfattning av hypoteser

Hypotes 1a: Det finns ett positivt samband mellan intressenter och innehållet i hållbarhetsredovisningar. Hypotesen bekräftas, det finns ett signifikant samband.

Hypotes 1b: Det finns ett positivt samband mellan intressenter och mängden hållbarhetsinformation. Hypotesen bekräftas, det finns ett signifikant samband.

Hypotes 2a: Det finns ett positivt samband mellan lönsamhet och innehållet i hållbarhetsredovisningar. Hypotesen bekräftas delvis, det finns delvis ett signifikant samband.

Hypotes 2b: Det finns ett positivt samband mellan lönsamhet och mängden hållbarhetsinformation. Hypotesen bekräftas delvis.

Hypotes 3a: Det finns ett positivt samband mellan företags storlek och innehållet i hållbarhetsredovisningar. Hypotesen bekräftas, det finns ett signifikant samband.

Hypotes 3b: Det finns ett positivt samband mellan företags storlek och mängden hållbarhetsinformation. Hypotesen bekräftas, det finns ett signifikant samband.

Hypotes 4a: Det finns skillnader mellan branscher och innehållet i hållbarhetsredovisningar. Hypotesen bekräftas, det finns ett signifikant samband.

Hypotes 4b: Det finns skillnader mellan branscher och mängden hållbarhetsinformation. Hypotesen bekräftas, det finns ett signifikant samband.

Hypotes 5a: Det finns skillnad mellan börsnoterade företag och statliga företag i innehållet av hållbarhetsredovisningar. Hypotesen bekräftas, det finns ett signifikant samband.

Hypotes 5b: Det finns skillnad mellan börsnoterade företag och statliga företag i mängden hållbarhetsinformation. Hypotesen bekräftas, det finns ett signifikant samband.

5.3 Sammanfattande analys

Tidigare forskning samt intressentteorin ger en bra förklaring till studiens resultat att fler och starkare intressenter ger mer omfattande hållbarhetsredovisningar. Lönsamhetsmättet har i tidigare forskning påvisat ett positivt samband till hållbarhetsredovisning vilket även denna studie visar på då räntabiliteten på totalt kapital visar ett positivt samband till mängden hållbarhetsinformation. Räntabilitet på eget kapital visar ett positivt samband till innehållet information. Legetimitetsteorin beskriver detta resultat genom att företag som har bättre lönsamhet har mer ekonomiska resurser att lägga på hållbarhetsarbete. Även företags storlek visar på ett positivt samband till hållbarhetsinformation vilket stöds av flera forskare. Detta förklaras främst genom att större företag är mer uppmärksammade av samhället och media och ger därför ut mer hållbarhetsinformation för att visa vilket ansvar och åtgärder de tar för samhället. Skillnader påvisas mellan branscherna vilket kan förklaras i att olika branscher tar olika mycket initiativ till hållbarhetsredovisning. Påtryckningar från starka organisationer kan

vara en förklaring till skillnaderna. De påvisade skillnaderna mellan branscherna kan förklaras med det imiterande perspektivet att företag inom samma bransch tar efter varandra. Slutligen undersöks skillnaden mellan börsnoterade och statliga företag vilket visade på skillnader. Eriksson och Faugerts (2007) rapport visar att börsnoterade och statliga företag gav ut lika mycket information. Anledningen till denna förändring kan bero på regleringen av hållbarhetsredovisning för statliga företag.

6. Slutsats

I detta kapitel presenteras slutsatser med avsikt att svara på uppsatsens syfte och avslutningsvis ges förslag på vidare forskning.

Syftet med undersökningen är att beskriva och förklara samband mellan olika företagsegenskaper och hållbarhetsinformation som ges ut. Den syftar även till att jämföra branscher emellan samt statligt ägda med börsnoterade företag. Resultatet visar på ett mer eller mindre starka samband och olika beroende faktorer för mängden och innehållet i redovisningarna. Som tidigare nämnts kan detta bero på flera olika anledningar. Undersökningen visar att ekonomiska faktorer, det vill säga omsättning och räntabilitet, har stor inverkan på mängden och innehållet i hållbarhetsredovisningar. Det missgynnar hållbarhetsutvecklingen då företags ekonomiska resultat är orsak till mer eller mindre hållbarhetsarbete när innebörden av hållbar utveckling handlar om att alla ska värna om en gemensam framtid.

Lönsamheten visar ett starkt förklarande samband till mängden hållbarhetsinformation och därför kan man argumentera för att företagen inte ser något mervärde av hållbarhetsredovisningen. Det vill säga, skulle företagen se att hållbarhetsredovisningen medför ett tillräckligt stort mervärde, till exempel i form av konkurrensfördelar, för företaget hade hållbarhetsredovisningar upprättats oavsett lönsamhet.

Rapporten "Our Common Future" syfte med hållbar utveckling är att få organisationer att arbeta för ett mer hållbart samhälle. Hållbarhetsredovisning medför inga direkta förändringar utan är ett verktyg för att påbörja arbetet för en hållbar framtid. Tyvärr kan förmodligen inte företags initiativ endast förklaras genom viljan att värna om framtiden. Svårigheten med att förena hållbar utveckling med finansiell framgång kan vara en förklaring till de stora skillnaderna i redovisningarna. Företags vilja att upprätta hållbarhetsredovisning kan grunda sig i till exempel ett mervärde som redovisningen kan medföra. Fler företag väljer dock att arbeta med hållbarhetsfrågor och staten har tagit sitt ansvar genom att reglera hållbarhetsredovisning för statliga företag. Eriksson och Faugerts (2007) rapport visade inte på några skillnader mellan statliga företag och Large Cap företag vilket denna uppsats kunde urskilja. Enligt detta kan man dra slutsatsen att regleringen har medfört att statliga företag

ökat sin hållbarhetsredovisning i förhållande till företagen på Large Cap. Har regleringen lett till att statliga företags intresse för hållbar utveckling har ökat eller om redovisningen endast upprättas för att tillgodose statens krav? För att vidare studera denna fråga skulle en djupare analys krävas, till exempel i form av intervjuer.

Studien påvisade skillnader och stora variationer mellan vissa branscher. Utvecklingen inom hållbarhetsredovisning har skiljt sig åt genom åren vilket beror på de stora skillnader mellan branscher i till exempel miljöutsläpp. Gruv- och klädindustrin är långt komna inom hållbarhetsfrågor genom stora påtryckningar från omgivningen, vilket är en av orsakerna till de stora skillnaderna. En annan orsak skulle kunna vara att ingen hänsyn har tagits till fördelningen mellan statliga företag och börsnoterade företag inom branschkategorierna. Detta kan medföra att vissa branscher har fler statliga företag som ökar snittet för att de redovisar mer information enligt tabell 4.12 och 4.13. För att undvika detta kunde ytterligare tester ha gjorts till exempel en branschindelning för statliga bolag och en för företag på Large Cap. På grund av det låga antalet företag inom vissa bransch kategorier skulle en ytterligare indelning medföra för få antal företag i respektive bransch.

6.1 Kritik och egna reflektioner

Utifrån de angivna teorierna kan endast övergripande generaliseringar av resultatet göras. För att djupare beskriva hur de olika teorierna förklarar varför företag på frivilligt initiativ hållbarhetsredovisar krävs en smalare undersökning utifrån möjligtvis en teori. I undersökningen tas ingen hänsyn till fördelningen av vilka företag som representeras i branschen vilket betyder att endast statliga företag i en bransch skulle höja upp resultatet. Vidare bör också kritik riktas mot GRI:s kärnindikatorer som undersöks eftersom inte alla företag hållbarhetsredovisar enligt GRI:s riktlinjer. Till försvar visar det sig att företag som inte tillämpar GRI:s riktlinjer ändå redovisar en del av de vanligaste kärnindikatorerna som till exempel koldioxidutsläpp.

6.2 Förslag till vidare forskning

Denna undersökning skulle kunna ligga till grund för att djupare förklara skillnader i hållbarhetsinformationen ur ett intressentperspektiv. Olika intressenter har olika förväntningar på företaget och syftet kunde då ha varit att ta reda på om någon intressentgrupp bidrar till hållbarhetsredovisningar mer än någon annan. Ett liknande upplägg som använts vid denna

undersökning kunde ha gjorts där låntagare skulle kunna förklaras som det främmande kapitalet hos företaget, medarbetare som antalet anställda, kunder som omsättning och ägare som antalet aktieägare.

Ett ytterligare intressant ämne för vidare forskning skulle kunna vara en fallstudie hur företag förändrar sin hållbarhetsredovisning i förhållande till uppmärksamhet i media. Vilka åtgärder vidtas i redovisningen för att behålla eller öka företagets legitimitet? Legitimitetsteorin tar upp flera förklaringar till hur företag agerar för att bibehålla och öka sin legitimitet. Flera forskare menar på att det enskilda företags felsteg som uppmärksammas kan medföra stora konsekvenser för hela branschen.

Referenslista

- Artiach, T., Lee, D., Nelson, D. & Walker, J. (2009) The determinants of corporate sustainability, *Performance, Accounting and Finance*, Vol. 50, No. 1, pp. 31–51.
- Befring, E. (1994) *Forskningsmetodik och statistik*. Studentlitteratur Lund.
- Bhattacharyya, S., S., Sahay, A., Arora, A., P. & Chaturvedi, A. (2008) A toolkit for designing firm level strategic corporate social responsibility (CSR) initiatives, *Social Responsibility Journal*, Vol. 4, No. 3, pp. 265-281.
- Bruzelius, H., & Skärivad, P-H. (2004) *Integrerad organisationslära*, Studentlitteratur Lund.
- Campbell, D., Craven, B. & Shrives, P. (2001) Voluntary social reporting in three FTSE sectors: a comment on perception and legitimacy, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, Vol. 16, No. 4, pp. 558- 581.
- Clarkson, M., B., E. (1995) A Stakeholder Framework for Analyzing and Evaluating Corporate Social Performance, *The Academy of Management Review*, Vol. 20, No. 1, pp. 92-117.
- Daly, H., E. (1990) Toward some operational principles of sustainable development, *Ecological Economic*, Vol. 2, pp. 1-6.
- Darnall, N., Seol, I. & Sarkis, J. (2009) Perceived stakeholder influences and organizations' use of environmental audits, *Accounting, Organizations and Society*, Vol. 34, No. 3, pp. 170-187.
- Deegan, C. (2002) Introduction: The legitimising effect of social and environmental disclosures - a theoretical foundation, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, Vol. 15, No. 3, 2002, pp. 282-311.
- Deegan, C., Rankin, M. & Tobin, J. (2002) An examination of the corporate social and environmental disclosures of BHP from 1983-1997: A test of Legitimacy theory, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, Vol. 15, No. 3, pp. 312-343.
- Deegan, C. & Unerman, J. (2006) *Financial accounting theory*, McGraw- Hill Education.
- Djurfeldt, G., Larsson, R., Stjärnhagen, O. (2010) *Statistisk verktygslåda – samhällsvetenskaplig orsaksanalys med kvantitativa metoder*, Studentlitteratur AB Lund.
- Einhorn, E. (2005) The Nature of the Interaction between Mandatory and Voluntary Disclosures, *Journal and Accounting Research*, Vol. 43, No. 4, pp. 593-621.
- Eliasson, A. (2006) *Kvantitativ metod från början*, Studentlitteratur Lund.
- Eriksson, A. & Faugert, S. (2007) *År statligt ägda företag föredömen i miljöarbeten?* Faugert & Co Utvärdering.
- Eriksson-Zetterquist, U. (2009) *Institutionell teori*, Liber AB Malmö.
- Global Report Initiative, <http://www.globalreporting.org/AboutGRI/WhatIsGRI/> (2010-04-21).
- Global Report Initiative, <http://www.globalreporting.org/AboutGRI/WhatIsGRI/VisionAndMission.htm> (2010-04-21).
- Grafstöm, M., Göthberg, P. & Windell, W. (2008) *CSR: Företagsansvar i förändring*, Liber AB Malmö.
- Grankvist, P. (2009) *CSR i praktiken: Hur företaget kan jobba med hållbarhet för att tjäna pengar*, Liber AB.
- Gray, R., Kouhy, R. & Lavers, S. (1995) Corporate social and environmental reporting: A review of the literature and a longitudinal study of UK disclosure, *Accounting, Auditing & Accountability Journal*, Vol. 8, No 2, pp. 47- 77.
- Hanna, M., D., Newman, R., W. & Johnson, P. (2000) Linking operational and environmental improvement through employee involvement, *International Journal of Operations & Production Management*, Vol. 20, No. 2, pp. 148-165.

- Harrison, J., S., Bosse, D., A. & Phillips, R., A. (2010) Managing for stakeholders, stakeholder utility functions, and competitive advantage, *Strategic Management Journal*, Vol. 31, pp. 59-74.
- Harrison, J., S. & Freeman, E., R. (1999) Stakeholders, Social Responsibility, and Performance: Empirical Evidence and Theoretical Perspectives, *The Academy of Management Journal*, Vol. 42, No. 5, pp. 479-485.
- Helmfrid, H. (1992) *Vad menas med hållbar utveckling?* Sveriges lantbruksuniversitet Uppsala.
- Herremans, I., M., Akathaporn, P. & McInnes, M. (1993) An Investigation of Corporate Social Responsibility Reputation and Economic Performance, *Accounting, Organization and Society*, Vol. 18, No.7, pp. 587-604.
- International Standardization for Organization, <http://www.iso.org> (2010-05-14).
- Johansson Lindfors, M-B. (1993) *Att utveckla kunskap: Om metodologiska och andra vägval vid samhällsvetenskaplig kunskapsbildning*, Studentlitteratur Lund.
- Ljungdahl, F. & Larsson, L. (2008) *License to operate*, Ekerlids Förlag.
- Martinez, E., O. & Crowther, D. (2008) Is disclosure the right way to comply with stakeholders? The Shell case, *Business Ethics: A European Review* Vol. 17, No 1 pp 13-20.
- McGuire, J., B., Sundgren, A. & Schneeweis, T. (1988) Corporate Social Responsibility and Firm Financial Performance Source, *The Academy of Management Journal*, Vol. 31, No. 4, pp. 854-872.
- Näringsdepartementet, Pressmedelände 3 december 2007, <http://www.sweden.gov.se/sb/d/9737/a/93467> (2010-05-10).
- Pallant, J. (2007) *SPSS Survival Manual*, McGraw Hill Education England.
- Porter, M., E. & Kramer, M., R. (2006) "Strategy & society: the link between competitive advantage and corporate social responsibility", *Harvard Business Review*, Vol. 84, No. 12, pp. 78-92.
- PricewaterhouseCoopers (2008) *Röster om transparens och hållbarhetsredovisning*, Studentlitteratur och PricewaterhouseCoopers i Sverige AB.
- PricewaterhouseCoopers (2009) *Summering hållbarhetsredovisning 2008*.
- Raar, J. (2002) Environmental initiatives: towards triple-bottom line reporting, *Corporate Communications: An International Journal*, Vol. 7, No 3, pp. 169-183.
- Raffournier, B. (1995) The determinants of voluntary financial disclosure by Swiss listed companies, *European Accounting Review*, Vol. 4, No. 2, pp. 261-281.
- Regeringens skrivelse 2001/02:172, *Nationell strategi för hållbar utveckling*, Miljödepartementet.
- Roberts, R., W. (1992) Determinants of corporate social responsibility disclosure: An application of stakeholder theory, *Accounting Organizations and Society*, Vol. 17, No 6, pp. 595-612.
- Saunders, M., Lewis, P. & Thornhill, A. (2009) *Research methods for business students* Pearson Education Limited England.
- Silberhorn, D., & Warren, R., C. (2007) Defining corporate social responsibility A view from big companies in Germany and the UK, *European Business Review*, Vol. 19, No. 5, pp. 352-372.
- Smith, D. (2006) *Redovisningens språk*, Studentlitteratur.
- Suchman, M., C. & Edelman, L., B. (1996) Legal Rational Myths: The New Institutionalism and the Law and Society Tradition, *Law & Social Inquiry*, Vol. 21, No. 4, pp. 903-941.

- Waddock, S., A. & Graves, S., B. (1997) The Corporate Social Performance – Financial Performance Link, *Strategic Management Journal*, Vol. 18, No 4, pp. 303–319.
- Wahlstedt, H. (2001) *Resultatredovisning för hållbar utveckling*, Stockholms universitet.

Bilaga 1 - GRI:s resultatindikatorer från G3

Resultatindikator uppfylls = 1

Resultatindikator uppfylls ej = 0

Ekonomiska resultatindikatorer

Ekonomiska resultat

- EC1 Organisationens levererade ekonomiska värde
- EC2 Finansiell påverkan, samt andra risker och möjligheter för organisationens aktiviteter, hänförliga till klimatförändringen
- EC3 Omfattning av organisationens förmånsbestämda åtaganden
- EC4 Väsentligt finansiellt stöd från det allmänna

Marknadsnärvaro

- EC6 Policy och praxis samt andelen utgifter som betalas till lokala leverantörer på väsentliga verksamhetsplatser
- EC7 Rutiner för lokalanställning och andelen av ledande befattningshavare som anställts lokalt där organisationen har betydande verksamhet

Indirekt ekonomisk påverkan

- EC8 Utveckling och effekt av infrastrukturinvesteringar och samhällsnyttiga tjänster som görs för allmänhetens nytta, på kommersiell basis eller utan full ersättning

Miljömässiga resultatindikatorer

Material

- EN1 Materialanvändning i vikt och volym
- EN2 Procentuell andel återvunnet material av materialanvändning

Energi

- EN3 Direkt energikonsumtion per primär energikälla
- EN4 Indirekt energikonsumtion per primär energikälla

Vatten

- EN8 Total vattenkonsumtion per källa

Biologisk mångfald

- EN11 Lokalisering och storlek av ägd, hyrd och brukad mark i eller intill områden med hög biodiversitet
- EN12 Aktivitetens väsentliga påverkan på biologisk mångfald

Utsläpp till luft och vatten samt avfall

- EN16 Totala direkta och indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt
- EN17 Andra relevanta indirekta utsläpp av växthusgaser, i vikt
- EN19 Utsläpp av ozonnedbrytande ämnen, i vikt
- EN20 NO_x, SO₂ och andra väsentliga luftemissioner, i vikt per typ
- EN21 Total mängd vattenutsläpp, i kvalitet och recipient
- EN22 Total avfallsvikt, per typ och hanteringsmetod
- EN23 Totalt antal samt volym av väsentligt spill

Produkter och tjänster

- EN26 Åtgärder för att minska produkters och tjänsters miljömässiga påverkan, samt resultat
- EN27 Procentuell andel av sålda produkter och deras förpackningar som återinsamlas, per kategori

Efterlevnad

- EN28 Monetärt värde av betydande böter och antal icke-monetära sanktioner till följd av brott mot miljölagstiftning och bestämmelser

Resultatindikatorer för anställningsförhållanden och arbetsvillkor

Anställning

- LA1 Totalt antal anställda uppdelat på anställningsform, anställningsavtal och region
- LA2 Totalt antal anställda och personalomsättning, per åldersgrupp, kön och region

Relationer mellan anställda och ledning

- LA4 Procentuell andel av personalstyrka som omfattas av kollektivavtal
- LA5 Minsta varseltid vid förändringar i verksamheten, med upplysning om huruvida tiden är specificerad i kollektivavtal

Arbetsmiljö

- LA7 Omfattning av skadefall, yrkesrelaterade sjukdomar, förlorade arbetsdagar samt totalt antal yrkesrelaterade dödsfall, per region
- LA8 Insatser för att bistå anställda, deras familjer och samhällsmedborgare beträffande allvarliga sjukdomar

Träning och utbildning

- LA10 Genomsnittligt antal utbildningstimmar per anställd och år, fördelat på personalkategorier

Mångfald och jämställdhet

- LA13 Sammansättning av styrelse och ledning nedbruten på kön, åldersgrupp, minoritetstillhörighet och andra mångfaldsindikatorer
- LA14 Procentuell löneskillnad mellan kvinnor och män, per anställningskategori

Resultatindikatorer för mänskliga rättigheter

Investerings- och upphandlingsrutiner

- HR1 Procentuell andel och antal betydande investeringsbeslut som inkluderar krav gällande mänskliga rättigheter eller har genomgått granskning av hantering av sådana
- HR2 Procentuell andel av betydande leverantörer som har granskats avseende efterlevnad av mänskliga rättighetsklausuler, samt vidtagna åtgärder

Icke-diskriminering

- HR4 Totalt antal fall av diskriminering, samt vidtagna åtgärder

Föreningsfrihet och rätt till kollektivavtal

- HR5 Verksamheter för vilka man uppmärksammat betydande risker för kränkning av föreningsfrihet, samt åtgärder för att stödja dessa rättigheter

Barnarbete

- HR6 Verksamheter för vilka man uppmärksammat betydande risker för fall av barnarbete, samt åtgärder för att bidra till avskaffandet av barnarbete

Tvångsarbete

- HR7 Verksamheter för vilka man uppmärksammat betydande risker för fall av tvångsarbete, samt åtgärder för att bidra till avskaffandet av tvångsarbete

Indikatorer för resultat avseende samhällsfrågor

Samhälle

- SO1 Beskrivning av de metoder som utvärderar och styr verksamhetens samhällspåverkan

Korruption

- SO2 Procentuell andel och totalt antal affärsenheter som granskats avseende risk för korruption
- SO3 Procentuell andel av anställda som genomgått utbildning i organisationens policys och rutiner avseende motverkan mot korruption
- SO4 Åtgärder som har vidtagits på grund av korruptionsincidenter

Politik

- SO5 Politiska ställningstaganden och delaktighet i politiska beslutsprocesser och lobbying

Efterlevnad

- SO8 Belopp för betydande böter och totalt antal icke-monetära sanktioner mot organisationen till följd av brott mot gällande lagar och bestämmelser

Resultatindikatorer för produktansvar

Kunders hälsa och säkerhet

- PR1 De faser i livscykeln då produkters och tjänsters påverkan på hälsa och säkerhet ska utvärderas i förbättringssyfte, samt andel av väsentliga produkter och tjänster som genomgått sådana processer

Märkning av produkter och tjänster

- PR3 Rutiner och informationskrav kring märkning av produkter och tjänster, samt andel berörda produkter

Marknadskommunikation

- PR6 Program för efterlevnad av lagar, standarder och frivilliga koder för marknadskommunikation

Efterlevnad

- PR9 Belopp till följd av betydande böter för brott mot gällande lagar och regler avseende tillhandahållandet och användningen av produkter och tjänster